

Remissvar När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8)

Praktikertjänst AB är Sveriges största vårdföretag och har funnits i mer än 60 år. Koncernens omkring 1 000 mottagningar ägs och drivs av de som också utför vården och leder arbetet i vardagen.

Delägarna är bland annat läkare, tandläkare, tandtekniker, tandhygienister, sjukgymnaster/fysioterapeuter, psykoanalytiker/terapeuter, psykologer, sjuksköterskor, barnmorskor, logopedier, arbetsterapeuter, socionomer, kiropraktorer och dietister.

Praktikertjänst har verksamhet i samtliga av Sveriges regioner, cirka 6 800 medarbetare, omsätter närmare 8,4 miljarder kronor per år och erbjuder tandvård och hälso- och sjukvård i hela landet.

Inom tandvård har Praktikertjänst omkring 800 tandläkarverksamheter samt ett tjugotal dentaltekniska laboratorier spridda över Sverige och bolaget erbjuder såväl allmän- som specialisttandvård samt kirurgi och estetik.

Totalt sysselsätter Praktikertjänst inom tandvård cirka 3 500 personer, varav omkring 850 är verksamhetsansvariga tandläkare och således delägare i företaget. Bolaget är Sveriges största vårdgivare inom privat tandvård och en av tre vuxna tandvårdspatienter besöker någon av bolagets tandvårdsmottagningar regelbundet.

Praktikertjänst AB:s synpunkter

Praktikertjänst kan inledningsvis konstatera att koncernen bifaller flera av utredningens förslag och rekommendationer samt att utredningen är mycket utförlig och väl genomförd.

Praktikertjänst skulle gärna sett att utredningen även berört frågor om hur framtidens tandvård ska organiseras i relation till kommande vårdbehov. Detta eftersom utgångspunkterna i utredningsdirektivet var att utreda hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer resurseffektivt och jämlikt.

En viktig sådan fråga är exempelvis hur relationen mellan tandläkare, tandhygienister, tandsköterskor samt andra hjälpkrafter behöver organiseras för att på bästa sätt ta hand om patienterna och ge adekvat vård. Vi ser redan idag tydliga tecken på ett minskat antal insatser/åtgärder som kräver tandläkarkompetens. I en framtid med ännu bättre tandhälsa kommer detta ytterligare att accentueras. För att på ett resurseffektivt sätt erbjuda befolkningen god tandvård på rätt nivå krävs en genomlysning av de olika utbildningsvägar som finns och numerären för dessa.

Den svenska tandhälsan håller en hög och god nivå sett över hela befolkningen samt ligger högt även i ett internationellt perspektiv. Samtidigt är det viktigt att poängtera att tandhälsans fördelning i den vuxna befolkningen följer samma mönster som för det allmänna hälsotillståndet. De skillnader som kan ses mellan olika socioekonomiska gruppers hälsotillstånd kan även ses i tandhälsan.

Praktikertjänst vill i detta sammanhang därför lyfta nyttan med det statliga tandvårdsstödet som ett likformat och jämlikt system där en patient med ett visst tandvårdsbehov får rätt till samma stöd; oavsett patientens socioekonomiska ställning samt var man bor i landet.

Tandvård till barn och unga vuxna

Praktikertjänst delar utredningens förslag om att sänka gränsen för avgiftsfri tandvård till 19 år. Utredningen visar att denna grupp inte besöker tandvården för sällan utan snarare tvärtom, varför det inte är kostnads- och resurseffektivt att 20 till 23-åringar erbjuds avgiftsfri tandvård. Förslaget är därför mycket positivt och kommer att bidra till att resurser fördelas från friska till sjuka patienter.

Tandvård till vuxna med särskilda behov

Praktikertjänst välkomnar utredningens förslag om att dagens regionala system ersätts med ett statligt selektivt tandvårdsstöd. Det kommer att leda till ett mer jämlikt och resurseffektivt omhändertagande av dessa patientgrupper när utformningen blir lika över hela landet. En viktig förutsättning för detta är att systemet inte är underfinansierat i synnerhet då patientgrupperna besitter komplexa behandlingsbehov.

Tandvård till vuxna utan särskilda behov

Den av utredningen föreslagna prisregleringen på tandvård som omfattas av tandhälsoplanen ser Praktikertjänst som mycket negativ. Tandvården var under perioden 1974 till 1999 helt prisreglerad vilket fick betydande negativa konsekvenser för investeringsvilja, kompetensutveckling och strukturuomvandling. En underfinansiering medför även stora risker för sämre vårdkvalitet.

Idén om en individuell tandhälsoplan baserad på en individuell riskbedömning är i sig god, men den bygger på ett genomförande i vardagen som är tekniskt avancerat och som kräver omfattande teknikutveckling. En eventuell automatiserad riskbedömning som också förespråkas ser Praktikertjänst som behäftad med stora risker då varje patient är unik. En anpassning till dagens patientadministrativa system kommer även att kräva stora utbildningsinsatser, vilket i sig kommer att ta tid och resurser från patientbehandling.

Praktikertjänst menar även att utredningens förslag är otydligt sett till vad som ska ingå i tandhälsoplanen. Utifrån ett patientperspektiv är detta helt avgörande för att den enskilda ska veta vad som ingår, men framförallt vad som inte ingår.

Högekostnadsskyddet till vuxna utan särskilda behov

Praktikertjänst tycker att det är bra att utredningen inte föreslår några förändringar i skyddet mot höga kostnader inom dagens statliga tandvårdsstöd. Detta är viktigt eftersom dagens system inom det statliga tandvårdsstödet fungerar väl och har hög måluppfyllelse.

Carina Olson
Vd och koncernchef

Anders Jonsson
Kvalitetschef